

Foreldre og skole i kamp mot mobbing

Loveleen Rihel Brenna, Leder for Foreldreutvalget for grunnopplæringen

Hver dag er det mange barn som gruer seg til å gå på skolen. De vet at flere ganger i løpet av dagen vil deres integritet bli krenket på ulike måter. Enkelte barn går gjennom hele grunnskolen med en lang rekke angrep på sin selvfølelse og selvtilit. De er tvunget til å være i et fellesskap som fratår dem selvrespekten og friheten litt etter litt hver eneste dag. Mobbeofrene opplever å bli ydmyket på grunn av språk, klesdrakt, utseende, funksjonshemming, livssyn, sykdom og mye mer. Mobbing påvirker deres trivsel og konsentrasjon i skolen og ødelegger dermed læring og skolegang.

Digital mobbing

Mobbing via mobiltelefoner, nettsider, MSN og chattekanaler etterlater ikke sår, blåmerker, ødelagte klær og bøker. Den som mobber, ser heller ikke ansiktet til den som blir såret. De ser ikke tårene i øynene og smerten hos den som blir utsatt for mobbingen. Den som blir mobbet, har ingen frisone. De er ubeskyttet og utsatt, uansett hvor de er, hjemme eller på skolen. Og det er ingen voksne som griper inn og skaper trygghet rundt dem. De moderne måtene å mobbe og krenke på kan være ukjente for foreldre og skolen. Når det kommer en sms med en sårende tekst om natten, mens barnet ligger i sengen, blir det enda tyngre å håndtere smerten. Å lese krenkende og sårende ord, svart på hvitt, kan være mye tøffere å håndtere enn en bemerkning på skolen.

Elevers rett til et godt skolemiljø

Kapittel 9a i opplæringsloven om elevenes skolemiljø trådte i kraft 1. april 2003. Loven slår fast at alle elever i grunnskoler og videregående skoler har rett til et godt fysisk og psykososialt miljø som fremmer helse, trivsel og læring. Skolene må utarbeide handlingsplaner for hvordan de konkret skal arbeide mot mobbing og skape et godt lærings- og skolemiljø. Handlingsplanene må utarbeides i samarbeid med alle ansatte på skolen, foreldre og elever.

Bevisstgjøring rundt internett og databruk

IKT har blitt en naturlig del av vår hverdag, og bruk av digitale verktøy er derfor en av de fem grunnleggende ferdighetene barn skal lære i skolen. Men ledelsen i skolen må sørge for at de ansatte, elevene og foreldre har nok kunnskap og kompetanse om hvordan IKT påvirker barn og unge i dag, spesielt må de få kunnskap om mobbing via internett og mobil. Det er mange foreldre som ikke vet eller har nok kunnskap om slik mobbing. Dette er et område spesielt skolen må sette på dagsordenen – hvor stort omfanget er, hvordan forebygge, hvordan det påvirker barnet, og hvilke tiltak en kan sette i verk for å bevisstgjøre barn og unge om mobbing via internett og sms. Dette bør være tema på foreldremøter og i samtaler med elever. Skolen bør utarbeide retningslinjer for hvordan en skal jobbe med bevisstgjøring hos elever og foreldre om internett og databruk.

Følgende råd til foreldre kommer fra Datatilsynet:

- Ta deg tid til å surfe sammen med barnet ditt.
- Snakk med barnet om sikker bruk av internett.
- Sett klare grenser for hva internett skal brukes til, og hvordan.
- Forbered barna mentalt på at de kan støte på ekkelt og støtende materiale.
- Plasser gjerne PC-en i et fellesrom.
- Ikke tro at filtre løser problemene, bevisstgjøring er tingen.
- Ta tilbake kontrollen, og stol på egen vurderingsevne. Sunt vett er viktigere enn IT-kunnskap.
- Gi barna beskjed på forhånd dersom du vil sjekke loggene deres. Også barn har rett på personvern.
- Lær barna hva slags personopplysninger de ikke bør gi fra seg, og hvorfor.
- Mobbing på nett er enkelt og effektivt. Lær barna at det er minst like viktig å ta hensyn på nett som ellers. Det som ikke er lov i den virkelige verden, er heller ikke lov på nett.

De voksnes ansvar

Skolen og foreldre må sammen jobbe helt bevisst med forebygging av mobbing. Foreldre må diskutere og ta ansvar for et godt skolemiljø for barna sine. De må se på barnet sitt som en del av et større fellesskap. Da har de ikke bare ansvar for sitt eget barns ve og vel, men for hele gruppens, trinnets og skolemiljøets kvalitet.

Et godt og sterkt foreldrefellesskap og et godt samarbeid mellom hjem og skole er nødvendig for å bekjempe mobbing på alle nivåer. Foreldre må ha tillit til at skolen tar mobbing på alvor og tar ansvar for å gi deres barn en mobbefri hverdag. Skolens utfordring er å involvere foreldrene i arbeidet mot mobbing. Kampen mot mobbing er ikke skolens ansvar alene, det er de voksnes ansvar sammen, og det ansvaret må de voksne ta for å gi barn en verdig barndom. Den beste forebygging mot all mobbing er at barn og unge læres til å ha empati og å vise respekt for hverandre. Det grunnleggende menneskesynet har stor betydning for forebygging av mobbing.

Det finnes ingen unnskyldning for å ikke engasjere seg i kampen mot mobbing.

Kontaktperson: Loveleen Brenna, leder i FUG: 90 84 07 25